

Historische Kring Maarssen

Voor erkend scharreelvees

Slagerij
Dorresteyn
sinds 1882

Nassastraat 4
Tel. 0346 - 561219
Maarssen

RADIO - T.V.

ELECTR. HUISHOUDELIJK

+ VOORDEEL + VAKMANSCHAP

+ KWIEKE SERVICE

radio en t.v. speciaalzaak

elektron

Nassastraat 9-11,
3601 BA Maarssen
telefoon: 0346-562081

Luna

Schilderstechnieken

Burg. Egginkstraat 53
3604 AP Maarssen
Mobiel 06-537 446 50
Telefoon 0346-573 305

body fashion

beenmode lingerie badkleding

Langegracht 55 © 0346 575343 3601 AK Maarssen

Inhoudsopgave

- 38. Colofon
- 39. Van de redactie
- 39. Kringnieuws
- 41. In Memoriam Dick van den Berg
- 42. Meerwijk -deel 2-
- 46. Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk
- 47. Vechtkanters -deel 2-
- 55. Nieuw gebouw voor Koningin Julianaschool
- 58. Eerst de heren, vervolgens de burgers
- 61. Een incident in 1945
- 63. Uit de oude schoenendoos

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Colofon

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken onder nummer 301763120000.

Bestuur: Bas Groenendijk, voorzitter
Ria Tijhuis, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 0346.575222
Ronald van Tongeren, penningmeester
Tineke Barneveld
Hans van Bommel
Henk Blaauw
Bert de Ruiter
Arie de Zwart

Lid van verdienste: C.W.P. Bloemendaal (27-02-2003), drs. W. Smits (10-02-1994)

Erelid: Mevr. M.C. Hatzmann-Scheltema (23-02-2006)
B. de Ruiter (21-02-2002)
J.H. Sagel (22-02-2001)
N. van Tricht (10-02-1994)
B. Visschedijk (26-02-2009)
Mevr. G.M. Willekes-van Putten (24-02-2000)
Mevr. A. Wolters-Dekkers (03-03-2011)
A. de Zwart (03-03-2011)

Redactie: Bert de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen,
Tel.: 0346.563599, e-mail: bjruiter@ziggo.nl
(verkoop losse nummers) ISSN: 1384-0967

Ria Tijhuis, Bloemstede 434, 3608 VB Maarssen,
Tel.: 0346.575222, e-mail: riatijhuis@hotmail.com

Nelleke Hendrikse

Eugène van Diepen

Lidmaatschap: Het lidmaatschap kost € 13 per jaar. Opzeggen kan alleen vóór het einde van het kalenderjaar. De lidmaatschapsbijdrage dient te worden voldaan d.m.v. de acceptgirokaart (mei). Voor meer informatie en aanmelden als lid van de Kring kunt u contact opnemen met Ronald van Tongeren, Wilhelminaweg 1a, 3603 CR Maarssen, tel.: 0346.556696, e-mail: rtongere@ziggo.nl
Eventuele stortingen op ons gironummer 2907376 t.n.v. penningmeester Historische Kring Maarssen.

Werkgroep archief/bibliotheek: Nel van Haaften en Ria Tijhuis, e-mail: riatijhuis@hotmail.com

Werkgroep archeologie: Henk Blaauw, Bloemstede 193, 3608 TB Maarssen, tel.: 0346.562425

Website H.K.M.: www.historischekringmaarsсен.nl

E-mailadres H.K.M.: bestuur@historischekringmaarsсен.nl

Vormgeving en druk: Kaldenbach Grafische Producties - Maarssen, www.kaldenbach.nu

Van de redactie

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.

De inhoud van de artikelen is voor de verantwoording van de auteur.

U kunt kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 1 juli 2011

Kringnieuws

Redactie

Graag willen we melden dat Nelleke Hendrikse en Eugène van Diepen zijn toetreden tot de redactie van ons periodiek. Deze bestaat dus, inclusief Ria Tijhuis en Bert de Ruiter, uit vier personen. We wensen hen veel succes bij dit nuttige en mooie werk, waarmee ze samen met de schrijvers, vele lezers een groot genoegen zullen doen.

Twee ereleden

Onze aftredende penningmeester Aukje Wolters-Dekkers is op onze jaarlijkse ledenavond benoemd tot erelid van de vereniging. Dit vanwege haar grote verdiensten voor de Kring en omdat Aukje het penningmeesterschap gedurende elf jaar bekwaam heeft vervuld. Aansluitend werd ook Arie de Zwart benoemd tot erelid omdat hij 35 jaar lid van het bestuur is en vanwege zijn verdiensten voor de vereniging.

Jan J. van Dijk

Met ingang van heden staat er een nieuwe rubriek in het periodiek. Deze krijgt de naam "Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk". Gedurende bijna vijftig jaar heeft Jan duizenden foto's gemaakt in en om Maarssen. Vanaf nu zal er steeds één bijzondere foto uit het recente verleden -te beginnen in de zestiger jaren- bijna paginagroot geplaatst worden met enkele regels toelichting erbij.

Lezingen

Het programma voor het seizoen 2011-2012 is zo goed als rond. Definitieve gegevens daarover verschijnen in het volgende periodiek, eind augustus.

Boek Maarssenbroek

De verkoop van de tweede druk van het fraai uitgegeven boek van Henk Blaauw getiteld "Maarsenbroek zoals het was" verloopt zeer voorspoedig. Degenen die het nog willen aanschaffen moeten

zich haasten. Er is nog maar een beperkt aantal exemplaren beschikbaar. De verkooppunten zijn bij Henk Blaauw, Bert de Ruiter en boekhandel Bouwman. Intussen heeft Henk een indrukwekkende hoeveelheid fotomateriaal en bijpassende gegevens verzameld van boerderijen in Maarssen-dorp, Oud-Zuilen, Tienhoven en de Bethunepolder. Hij dankt al diegenen die

hem dit prachtige materiaal ter beschikking hebben gesteld. Door zijn jarenlange integere bezigheid op dit gebied heeft hij een goede bekendheid gekregen. Henk werkt nu nog aan vervolmaking van zijn unieke verzameling. Mocht u over aanvullend materiaal beschikken dan houdt hij zich zeer aanbevolen. U kunt telefonisch reageren op nummer 0346-562425 of per e-mail naar h.blaauw1@casema.nl.

Museum Maarssen

Een deputatie van het bestuur was op 27 maart jl. aanwezig bij de opening van een tentoonstelling in Museum Maarssen, gevestigd in het Koetshuis van Goudestein. Deze expositie, "Uit de gemeentelijke schatkamers", omvat bijzondere schilderijen en voorwerpen uit de voormalige gemeentehuizen van Loenen, Breukelen en Maarssen en is nog te bezichtigen tot 30 oktober. Het museum is op woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur open. Zeer de moeite waard.

Tentoonstelling in Maria Dommer

Op 12 mei is in Woon- en Zorgcentrum Maria Dommer een tentoonstelling geopend genaamd "Honderd jaar waterleiding in Maarssen". Deze is ook verzorgd door Museum Maarssen. De interessante expositie is overdag vrij toegankelijk. (Zie hierna bij Schenkingen en de twee daarop volgende afbeeldingen).

Schenkingen

Van één van onze nieuwe leden, mevrouw B. Kuperus-Moeys, kregen we een grote oude foto van de heer Carel Plomp, oud-burgemeester van Zuilen. Mevrouw F. de Bruin schonk het boek "Kijk op Utrecht". Dat komt extra goed van pas, doordat waterschade in onze bibliotheek vooral ons bezit over Utrecht trof.

Een authentiek documentje van 23 juni 1945 over een confrontatie van enkele Canadese militairen met burgers in de Friese Buurt en twee originele

daal bedacht ons met een bijna complete serie van het vroegere gemeentelijke informatieperiodiek "Kijk op Maarssen" en met een aantal oude periodieken van de Kring.

Door mevrouw Schipper-Degen werd ons een aantal bijzondere glasfoto's geschonken van de bouw van de watertoren in 1910 en baggerwerkzaamheden in het Merwedekanaal. Er zijn fraaie afdrucken van gemaakt door Foto Totaal aan de Plesmanlaan in Maarssen. Twee ervan zijn hier afgedrukt. Hartelijke

affiches uit het laatste oorlogsjaar werden ons geschonken door mevrouw R. Alta uit Doorwerth. Hierover gaat een artikel in dit periodiek. Mevrouw Alta woonde in haar jeugd veertien jaar aan de Straatweg in Maarssen. Mevrouw Sj. van Vreden-

dank aan alle schenksters. U weet het: wij houden ons aanbevolen voor zaken die direct of indirect met de geschiedenis van Maarssen te maken hebben. Twijfelt u of iets de moeite waard is, vraag het dan aan één van de bestuursleden.

In memoriam Dick van den Berg

Dick is op 1 mei jl. overleden. Op 7 mei werd in aanwezigheid van zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen, verdere familie, vrienden en bekenden in een overvolle aula in crematorium Daelwijck te Utrecht op indrukwekkende wijze afscheid van hem genomen. Dick richtte, samen met negen anderen, 11 september 1972, op het adres Ariënslaan 68, de Historische Kring Maarssen op. Hij werd direct secretaris in het voorlopige bestuur en daarna in het gekozen bestuur tot februari 1977. Samen met D. Dekker voorzitter, R. Pos vicevoorzitter en N. van Tricht penningmeester heeft Dick zich in die beginperiode bijzonder ingespannen om de Historische Kring een stevige basis te geven en om het steeds toenemende aantal leden een zo laag mogelijke contributie te laten betalen. Daartoe werd onder meer bijna alle schriftelijke berichtgeving door bestuursleden bij de leden aan huis bezorgd. Een lichamelijke handicap betekende voor Dick in dit

opzicht een duidelijke beperking, maar door inschakeling van zijn kinderen nam hij binnen het bestuur een flink deel van de bezorging voor zijn rekening. Het is goed om hier te vermelden dat het streven om de contributie zo laag mogelijk te houden tot op de dag van vandaag beleid van het bestuur is gebleven. Het was zijn eer notulen, persberichten, ledenweringspapieren, aankondigingen van vergaderingen, agenda's etc. steeds keurig verzorgd bij de betreffende personen te krijgen. Ook zijn contacten met plaatselijke, provinciale en landelijke instanties werden door hem met accuratesse verzorgd.

Dick kwam duidelijk voor zijn mening uit, soms gepaard met een zekere emotie. Zijn betrokkenheid en inzet waren zo groot dat we na vele jaren nog met waardering aan hem terug denken. Dick bedankt.

Arie de Zwart

De Hofstede Meerwijk

Deel 2

Meerwijk in de Franse periode

Na de komst van de Fransen in 1795 en het ontstaan van de Bataafse Republiek werden de Vrouwenkloosters opgeheven. De rentmeesters werden de wacht aangezegd, zij mochten geen uitbetalen meer verrichten. De bezittingen van kloosters werden eigendom van het provinciaal bestuur van Utrecht. Veel landerijen werden in deze periode publiekelijk geveild. De rentmeester van Mariëndaal was in die tijd Jan Jacob Kol. Onder zijn verantwoording vond er eind 1797 'ingevolge de autorisatie van het Volk deser gewesene Provincie' een publieke verkoop plaats van de hofstede Meerwijk, gelegen in Zuilen. De hofstede met 52 morgen land, gehuurd door Ariën van de Geer, kwam voor een bedrag van 10.710 gulden in handen van een driemanschap, bestaande uit de Utrechtse notaris Cornelis Johannes Heilidy, Hendrik Gerrit Ras Gosewinuszoon en Frans van Niekerk. Ieder deed mee voor een derde gedeelte. Op 31 augustus 1798 verkocht Frans van Niekerk zijn aandeel in Meerwijk aan Hendrik Gerrit Ras Gosewinuszoon. De koop werd op 4 februari 1801 bekrachtigd voor het gerecht van Zuilen. Maar Hendrik Gerrit Ras Gosewinuszoon, nu dus eigenaar van 2/3 deel van Meerwijk, verkoopt in 1803 voor een bedrag van 10.000 gulden, zijn aandeel in het goed Meerwijk aan Juffrouw Maria Minjon, weduwe van Johannes Ras Gosewinuszoon. Aan het gesol met de oude en eerbiedwaardige hofstede Meerwijk komt een einde als op 26 juli 1810 Juffrouw Maria Minjon voor 2/3 gedeelte en notaris Cornelis Johannes Heylidy voor 1/3 gedeelte, voor een totaal bedrag van 17.500 gulden, de hofstede verkopen aan Jan Cornelis de Leeuw, wonende in het gerecht Oudenrijn. De bijkomende kosten bedragen op dat moment een gulden en vier stuivers jaarlijks wegens twee uitgangen (grondrenten) ten behoeve van de Jacobikerkerk in Utrecht. De burens van Jan Cornelis de Leeuw zijn in die periode de erfgenamen van advocaat Willem Gerard van Nes en de heer Willem René van Tuijll van Serooskerken. Overigens is de hofstede Meerwijk vanaf 1799 tot 1 mei 1811 nog verhuurd aan

Anthony van Breukelen. Hij was de opvolger van Arie van de Geer. Laatstgenoemde was, in de zeventiger jaren van de achttiende eeuw, steenbakker op de steenplaats de IJsvogel in Oostwaard.

Meerwijk kadastraal

Een uitvloeisel van de Franse periode was de invoering van het kadaster in het jaar 1832. Dat diende voornamelijk ten behoeve van het vaststellen van de grondbelasting. De eerste kadastrale gegevens werden in het jaar 1812 verzameld en geregistreerd. Na een herziening in 1819 werd het kadaster in 1832 ingevoerd. Meerwijk en de Zuilense koren-molen vielen onder 'sectie B, genaamd de Zweekering'. Op het afgedrukte fragmentkaartje uit 1832 is goed te zien dat Meerwijk, B 4 (huis, schuur en plaats) omgeven werd door de andere landerijen die behoorden bij Meerwijk. De Zuilense koren-molen van Gerrit van Voorthuizen, kadastraal B17 (huis, schuur en plaats) en B18 (koren-molen en plein) lagen ten zuiden van Meerwijk.

Gedeelte van de Zuilense kadasterkaart uit 1832.

De Leeuw en De Ridder op Meerwijk

Met de komst van Jan Cornelis de Leeuw uit het 'Gerecht Oudenrijn' leek er een nieuwe en veelbelovende periode aan te breken voor Meerwijk, maar helaas heeft Jan Cornelis niet lang kunnen genieten van zijn nieuw verworven bezit. Hij overleed op betrekkelijke jonge leeftijd in het jaar 1816. Zijn weduwe, Huibertje de Ridder, werd nu eigenaresse van Meerwijk. De hofstede met landerijen zou bij haar in goede handen zijn. In het jaar 1832, het jaar van de invoering van het kadaster, behoorde zij tot de tien grootste eigenaren van Zuilen, zowel naar kadastraal inkomen als naar oppervlakte. Bovendien wist Huibertje haar bezit nog aanzienlijk uit te breiden. Zij overleed op 3 maart 1844 op haar hofstede. Al eerder dat jaar, op 9 januari, had zij haar testament gemaakt voor de Maarssense notaris Ludolf Tissot van Patot.¹ Met het overlijden van Huibertje treedt haar testament in werking en volgt er een jaar later, op 20 februari 1845, een scheiding en deling van haar nalatenschap.

De nalatenschap bestaat uit *'een huizinge, bakhuis of zomerkeuken, eene schuur, benevens eene loots of wagenschuur, drie hooibergen en verdere getimmer, met tuin, boomgaard, bouw-,wei- en hooilanden, gelegen te Zuilen aan eene zijde van de rivier de Vecht en aan de andere zijde het eigendom van Mr. Jacob Gerard van Nes, verder de rijweg en gedeeltelijk het eigendom van Gerrit van Voorthuizen, de Zuilense molenaar, groot volgens opmeting 20 bunder 37 roeden 60 centiaren'*. Meerwijk met huis, schuur en plaats wordt nu, evenals in het jaar 1832, kadastraal aangeduid als sectie B, nummer 4, en is groot 29 roeden en 40 ellen. De twee dochters van Huibertje de Ridder, Neeltje en Johanna de Leeuw, waren ieder voor de helft erfgename. Neeltje echter had een streepje voor op haar zuster want moeder Huibertje had bepaald dat Neeltje, de oudste dochter, de eerste keus zou hebben. Geen probleem! Met instemming van Johanna kwam de hofstede Meerwijk, voor een bedrag van 22.000 gulden in handen van Neeltje de Leeuw. We volgen de akte. *'De erfstaatster (Huibertje) hoopt en verzoekt dat hare dochter Johanna de Leeuw, huisvrouw van Izaak Voorsteegh, zich nimmer tegen hare uitdrukkelijke begeerte in of buiten regten, zal verzetten en vertrouwt zulks te meer dat hare voormelde twee*

dochters de geheele nalatenschap in liefde en eensgezindheid zullen mogen verdeelen'.² Neeltje, de oudste dochter, is tweemaal gehuwd geweest. Haar eerste huwelijk was in 1830 met Dirk Voorsteegh die, evenals Izaak Voorsteegh, afkomstig was uit het gerenommeerde pannembakkersgeslacht Voorsteegh in Zuilen. Na het overlijden van Dirk Voorsteegh in 1835, hertrouwde Neeltje in 1844 met Jan de Ridder, afkomstig uit Everdingen. Uit ieder huwelijk kwamen drie kinderen voort. Neeltje overleefde ook haar tweede man en overleed in september 1859 in Zuilen. Meerwijk kwam nu ongedeeld (!) in het bezit van haar kinderen.

Scheiding en deling van Meerwijk in 1873

Op 11 februari 1873 verklaren de gezamenlijke erfgenamen van Neeltje de Leeuw, te weten de zes kinderen uit haar twee huwelijken, voor notaris Van den Helm te Maarssveen *'met elkander te zijn overeengekomen om over te gaan tot scheiding en verdeling van de tusschen hen in het gemeen en onverdeeld bezeten wordende onroerende goederen en verdere zaken behorende tot de nalatenschap van hunne moeder en behuwd moeder Neeltje de Leeuw'*. De uitgebreide akte geeft in een groot aantal artikelen een overzicht van de bezittingen en de niet onaanzienlijke waarde daarvan.³ Meerwijk wordt omschreven als 'Boerenhofstede genaamd Meerwijk' met huis, schuur, plaats, stalling en landerijen gelegen in Zuilen en kadastraal bekend als sectie B nr.4, groot in totaal 20 ha, 5 aren en 40 centiaren. Iedere erfgenaam had dus recht op 1/6 deel. De hofstede Meerwijk met zijn landerijen komt in het bezit van Jan Cornelis Voorsteegh, landbouwer te Zuilen. Hij was in 1862 gehuwd met de uit Achtienhoven afkomstige Maria de Leeuw, dochter van Martinus en Aletta van Doorn.

Uit diverse notariële akten ontstaat al vrij snel het beeld dat in de negentiende eeuw de Zuilense families Voorsteegh, De Leeuw en De Ridder zeer nauw aan elkaar gelieerd waren. Bezittingen en eigendommen bleven dan ook voor een belangrijk deel behouden binnen de genoemde families.

Meerwijk op weg naar de eeuwwisseling

Jan Cornelis Voorsteegh overlijdt eind april 1889 in Zuilen. Zijn weduwe, Maria de Leeuw, weet wat

haar te doen staat. Op 26 maart 1890 worden de zaken met betrekking tot de nalatenschap van haar man voor notaris Brouwer Nijhoff te Utrecht geregeld.⁴ De belangen van haar kinderen worden veilig gesteld. Maar Maria de Leeuw blijft wel de scepter zwaaien op Meerwijk. Zij neemt alle bestaande schulden voor haar rekening. Meerwijk wordt in de akte omschreven als 'boerenhofstede bestaande in een huis met stalling voor koeien en paarden, liggende tussen de rivier de Vecht en den Daalsen Dijk, kadastraal omschreven als sectie B nummers 1, 13 en 4 (huis en plaats) en in totaal groot 20 ha, 29 aren en 30 centiareen. Ook diverse landerijen gelegen in Maarssenbroek maakten toen deel uit van haar bezittingen. Maria de Leeuw zou in het jaar 1915 in Zuilen overlijden. Meerwijk echter had ze reeds in 1906 verkocht aan de volkomen onbekende Booï Horjus afkomstig uit het Friese Hindeloopen. Horjus had daar een 'boerenhuizinge met weilanden' in huur gehad maar zocht zijn geluk buiten Friesland en kwam, vermoedelijk via familierelaties, in Zuilen terecht. Horjus moest diep in zijn beurs tasten. Met behulp van een lening van 15.000 gulden, kon hij de koopsom voldoen. Voor een totaalbedrag van 45.500 gulden (!) werd Booï Horjus de nieuwe eigenaar van de hofstede Meerwijk, bestaande uit een huis met achterhuis en andere landerijen, gelegen aan de Binnenweg of Daalschendijk en de rivier de Vecht. De zaken werden voor de Maarssense notaris Dirk Hendrik van Nieuwenhuizen op de hofstede Meerwijk afgewikkeld. En het was, zoals gebruikelijk in die tijd, boter bij de vis!⁵

Booï Horjus

Een kennismaking met de nieuwe eigenaar van Meerwijk lijkt wel op zijn plaats. Booï werd op 22 december 1880 geboren in Hoorn als zoon van Meile Horjus, schipper en stoombootondernemer in Hoorn, en Hendrikje Bosman. Booï trouwde in 1903 te Workum op jonge leeftijd met Antje Haagsma. Het is niet onmogelijk dat hij zich via familierelaties in Zuilen vestigde. Het zou overigens niet zijn gelukkigste tijd worden. Maar Booï begon ambitieus en voortvarend. Hij zat om personeel verlegen. Er werden kinderen geboren en in 1907 won hij de eerste prijs (dertig gulden) met zijn pinkstier! En niet te vergeten, Meerwijk werd in het nieuw gestoken. Daar hoorde ook een nieuwe naam bij en

Meerwijk werd omgedoopt tot Mariahoeve. In financieel opzicht kwam Booï al snel in de problemen. Als hij in 1909 opnieuw een lening aangaat bij de landbouwbank in Utrecht, dient als onderpand de hofstede Mariahoeve, kadastraal bekend als sectie B 13 nrs. 1077, 1079, 1126, 1128 en 1129. Het vroegere nummer B.4, hofstede Meerwijk (huis, tuin en erf), wordt nu vermeld als perceel B 1127. Bij splitsing, samenvoeging, herbouw enz. van landerijen, werden de perceelnummers gewijzigd. Dat kwam vrij regelmatig voor. Meerwijk was in totaal groot twintig hectaren, twee aren en negentig centiareen. Booï's investering in Meerwijk komt er niet uit. Integendeel. In 1912 valt het doek voor Booï. Hij gaat failliet en op 22 oktober van dat jaar is er, onder leiding van notaris Van Nieuwenhuizen in hotel de Harmonie te Maarssen, een publieke verkoop van Meerwijk. Ingezet kan worden op 'de aanzienlijke hofstede vroeger genaamd 'Meerwijk thans Mariahoeve', bestaande in diverse voor weinige jaren nieuw gebouwde getimmeren en welige wei- en hooilanden aan en bij den Binnenweg of Daalschendijk. Voor een bedrag van 43.000 gulden (!) komt de hofstede Mariahoeve, het vroegere Meerwijk, in bezit van de in Vinkeveen wonende veehouder Klaas Korver. Ten aanzien van de familie Horjus is nog vermeldenswaard dat de echtgenote van Booï Horjus, genaamd Anna Haagsma, in 1915 overleed in huize 'Villa Maria Hendrika' in Maarsseveen. Na afwikkeling van de zaken zou Booï Horjus verhuizen naar Utrecht en aldaar een doorstart maken als autohandelaar!

Korver/Van Nieuwenhuizen. Onderonsje? Een-tweetje?

Evenals Booï Horjus zou ook Klaas Korver een onbekende zijn geweest in Zuilen. Korver zou met behulp van een lening van 30.000 gulden van een particulier in het bezit komen van de hofstede Mariahoeve, maar ook hij kon de financiële lasten niet aan. Althans, dat mogen we concluderen uit het feit dat, verrassend genoeg, in het jaar 1923 de familie Van Nieuwenhuizen eigenaar is van Mariahoeve. Het is zeker niet onmogelijk dat Korver door de familie Van Nieuwenhuizen werd uitgekocht. In ieder geval behoorde bij de koop ook het perceel B1127, de vroegere hofstede Meerwijk. Op 20 mei 1931 laat de Maarssense notarisfamilie

Van Nieuwenhuizen de gemeente Zuilen weten bereid te zijn tot verkoop van de hofstede Mariahoeve. Uit het schrijven blijkt dat erf en opstallen op dat moment in huur waren bij zoon Christiaan Willem van Nieuwenhuizen. De huurperiode mocht echter afgemaakt worden.

6 augustus 1931

Een belangrijke dag in het bestaan van de gemeente Zuilen! Wethouder Dirk Marie Plomp, op dat moment ook in hoedanigheid van loco-burgemeester van Zuilen, koopt ten behoeve van de volkhuysvesting in Zuilen, na goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Utrecht, van Dirk Cornelis de Ridder, veehouder in Zuilen en Aaltje Kasteleijn, de hofstede Nieuwmeerwijk, gelegen aan de 'Amsterdamsche Straatweg'. Het is zeer waarschijnlijk dat Dirk en Aaltje de stichters zijn geweest van de boerderij Nieuwmeerwijk. Opmerkelijk is het feit dat bij deze transactie de verkoper uitdrukkelijk bepaalde dat het ijzeren hek voor de woning alsmede de hooiberg niet tot het verkochte behoorden. Op dezelfde dag koopt Dirk Marie Plomp van de notarisfamilie Van Nieuwenhuizen de hofstede Mariahoeve. De twee aangekochte hofsteden worden in de koopakten uitvoerig omschreven.⁶

Mariahoeve bestond 'uit een huis, veestallen, schuren alsmede landen, water en weg, staande en gelegen in de bocht van de Vecht te Zuilen'. Nieuwmeerwijk werd omschreven als 'huis, schuur en verdere getimmerten met wei en hooilanden, boomgaard, tuin, weg en water aan den Amsterdamschen Straatweg Gemeente Zuilen'.

Henny van Elk

De hieronder genoemde en geraadpleegde publicaties en bronnen zijn voor een belangrijk deel te vinden in Het Utrechts Archief (HUA) en het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen in Breukelen. (RHC).

- Inventaris van de archieven van de vijf adellijke vrouwenkloosters in en om Utrecht.
- Abdij Mariëndaal te Zuilen 1516-1801.

De kapitale hofstede Mariahoeve welke eind jaren zeventig van de vorige eeuw plaats moest maken voor een autosnelweg.

- Zuilen. J.E.A.L. Struick 1973 Uitgeverij het Spectrum.
 - De Utrechtse wijken. Noordwest. Stichting Publicaties Oud-Utrecht.(spou) 2003.
 - Inventaris Huis/Zuilen 1990.
 - Inventaris van het Gerecht Zuilen en Swesereng 1986.
 - Utrecht in 1832. Kadastrale atlas provincie Utrecht 2000.
 - De Daalsedijkroute Mei/Juni 2009.
 - Maarssen, geschiedenis en architectuur, 2007.
 - J. Kuyper. Gemeente atlas van de provincie Utrecht, Hugo Suringar. Herdruk 1986.
1. RHC. Notaris Tissot van Patot, Maarssen, inv. nr. 1249, nr. 2, d.d. 9-1-1844.
 2. RHC. Notaris Tissot van Patot, Maarssen, inv. nr. 1250, nr. 11, d.d. 20-2-1845.
 3. RHC. Notaris I.J. van den Helm, Maarsseveen. Toegang 34-1, inv. nr. 1391, d.d. 11-2-1873.
 4. HUA. Notaris J.G. Brouwer Nijhoff. Toegang 34-4, inv. nr. U318 J015, nr. 51 d.d. 26-3-1890.
 5. RHC. Notarissen. Maarssen. Dirk Hendrik van Nieuwenhuizen. Toegang 618 inv. nr.163, 2749 en 2750. d.d. 2-4-1906.
 6. HUA. Notaris James Maarssen. Toegang 707, inv. nr. 416, 335 en 336, d.d. 6-8-1931.

Uit het fotoarchief van Jan J. van Dijk

Deel 1

De opname is gemaakt rond 1960.

Eén van de eerste opnames van fotograaf Jan J. van Dijk met zijn ADOX Polo kleinbeeldcamera.

Het is een foto van het huis (oorspronkelijk 1661) waar hij geboren is. Overkerck is in 1961 verbouwd. Het zadeldak is toen vervangen door een plat dak. Rechts de brugwachterswoning met er voor de Dr. A.R. van Lingebrug die in 1925 gebouwd is. De Van Lingebrug is in de 70-er jaren buiten gebruik gesteld in verband met de bouw van de Termeerbrug.

Deel 2: De Vechtkanters: 1946 - 1970

door: Jaap Dirks

In 2011 zou de Maarssense wandelsportvereniging 'De Vechtkanters' 75 jaar hebben bestaan. De club werd echter per 1 januari 2010 opgeheven. De Historische Kring besteedt dit jaar aandacht aan de wandelsport in Maarssen met een vierluik over deze vereniging. Deze keer deel twee, de periode na de Tweede Wereldoorlog tot 1970.

De Tweede Wereldoorlog was gelukkig voorbij en vanaf mei 1945 konden de leden van de Vechtkanters zich weer volledig op het wandelen richten. De wandeltochten waren nu meestal op zaterdag, de afstanden lagen tussen de 20 en 30 kilometer en men liep in groepsverband voor prijzen. Niet zelden zag men het aantal van rond de 30 groepsleden in de keurig bijgehouden opschrijfboekjes staan. Wandelleider was Piet Dirks en er was vaak ook een verzorger aanwezig in de persoon van Kees van Vredendaal, of Jan Lith en later Henk Daame. De prijzenkast kwam steeds voller met groepsprenten, ereprenten, eerste, tweede en andere prijzen. Een van de meest prestigieuze bekertjes was de K.H. Broekhoffbeker, van puur zilver, met een waarde van toen 1000 gulden. Deze werd door de S.G.W.B.

uitgereikt aan de vereniging die in een wandelseizoen het vaakst in groepsverband, met minimaal elf personen, aan de start verscheen. Deze wisselbeker kregen de Vechtkanters in 1949 voor de eerste keer, in 1950 weer en daarna liep dit aantal op tot de naam van de Vechtkanters wel 25 keer in de beker gegraveerd stond. Toen kwam deze wisselbeker definitief in de VK-prijzenkast te staan. Inmiddels is deze beker in 2006, bij het 70-jarig jubileum, aan de gemeente Maarssen geschonken.

Het wandelseizoen begon half maart met de openingstocht en liep tot eind november, de St. Nicolaastocht. De wintermaanden werden gebruikt voor trainingstochten, gezellige avonden en excursies. Zo bezochten leden van de Vechtkanters eind veer-

De vierdaagse van Nijmegen in 1946

De vierdaagse van Nijmegen in 1950

tiger jaren o.a. de Gasfabriek, Werkspoor, de Pegus, de AVRO-studio, kasteel de Haar en het Indisch Instituut in Amsterdam. Ook waren er gezellige avonden met o.a. muziek, toneel en een bal masqué. Trainen deed men ook, op vrije zaterdagen of in de avonden. De wandelplaatsen lagen meestal in de omgeving van Maarssen: Utrecht, Amersfoort, Baarn, Zeist, Hilversum, Soest, Laren, de Bilt, Abcoude. Af en toe ging men wat verder weg. Dan reisde men bijvoorbeeld naar Putten, Dordrecht, Barneveld, Ede, Nijmegen, Geldermalsen, Wageningen of Veenendaal. In de verslagen verschenen ook de namen van wandelsportverenigingen waarmee in de jaren daarna een goede onderlinge samenwerking zou worden opgebouwd, maar die ook concurrenten waren voor de prijzen. De Trekvogels/Amersfoort, W.I.O.S./Putten, Blauw-Wit/Ede, O.S.B./Utrecht, N.T.V./Zeist, W.S.K./Amersfoort, Prins Bernhard/Leerdam, Natuurvrienden/Utrecht, Z.U.T./Amersfoort en Tempo/Meerkerk zijn daar goede voorbeelden van. Na de oorlog groeide ook langzaam de jeugdafdeling, die eerst VK-Toekomst heette. Later werd dat gewoon de VK-jeugd (bestaande uit VK-aspiranten en VK-jeugd), deze groepen wandelden wekelijks 10 of 15 kilometer.

Ook voor de jeugdleden organiseerde men aparte uitjes en gezellige middagen. Wat later in deze periode maakte men steeds vaker gebruik van een touringcar om de leden op zaterdag naar de startplaats en vice versa te brengen. In eerste instantie was dat de Maarssense autobusonderneming 'Pluck den Dagh'. In de zeventiger jaren stapte men over naar busonderneming fa. Verhoef uit Driebruggen. Vele chauffeurs van deze ondernemingen bewaren goede herinneringen aan het vervoer van de VK-schare naar wandeltochten, hun aanwezigheid bij excursies en aan de latere befaamde VK-weekenden. De autobuskosten konden voor alle leden laag worden gehouden door de inkomsten van de inmiddels gestarte VK-oudpapierinzameling.

De vierdaagse van Nijmegen

Bij de 30e K.N.B.v.L.O. Vierdaagse van Nijmegen (Koninklijke Nederlandse Bond voor Lichamelijke Opvoeding) in juli 1946 neemt, voor het eerst, een vertegenwoordiging van de Vechtkanters Maarssen deel. Piet Dirks, Rita Baas-Bosch, Janny van Hoorn, Sjaantje Waqué, Martha Dirks en Rina Otten volbrengen allen deze Vierdaagse. Daarbij moet Piet Dirks (vanwege leeftijd en geslacht) 4x55 kilometer

lopen, de overigen 4x40 kilometer. Men verblijft bij de familie Rossen. Hun kleine, gezellige huis in de Helmerstraat in Nijmegen werd in tientallen jaren daarna stevast vier dagen in juli omgetoverd tot een thuis voor VK-leden. Eigen kinderen gingen naar familie, meubels werden aan de kant gezet en in de kamers sliepen de VK-leden naast elkaar op matrassen. Voor eten en drinken werd gezorgd, het wassen ging in die jaren met warm water, in een teil op het keukenaanrecht! Er waren jaren dat er wel 15 VK-ers in hun huis waren. Al naar gelang de leeftijd moest men 's morgens vroeg al starten, vanaf 4.00 uur bij startgebouw 'de Vereeniging'. Er namen ook veel militairen deel. De vaste looproutes: dag 1 de Betuwe/Elst, dag 2 Wijchen, dag 3 Groesbeek en de vermaarde 'Zevenheuvelenweg' en dag 4 naar Beers/Oeffelt/Cuijk/Mook, via de speciaal aangelegde pontonbrug over de Maas. Traditioneel was er daarna de bloemenzee tijdens de intocht over de St. Annastraat. In de huidige jaren is de Vierdaagse steeds verder uitgegroeid tot een internationaal wandelfestijn, waarbij de echte wandelaars zich

toch wel storen aan het steeds meer carnavaleske karakter, vooral op de slotdag tijdens de intocht op de 'Via Gladiola'. De VK-leden hielden zich aan een aantal vaste wandelregels. Allereerst werd er natuurlijk goed getraind. De wekelijkse wandeltochten en een aantal trainingen moesten er garant voor staan dat men de afstanden probleemloos kon wandelen, waarbij een gemiddeld tempo van zo'n 6 kilometer per uur werd aangehouden. Dan waren er nog afspraken die niet alleen bij de Vierdaagse, maar bij alle wandeltochten golden. Zo droeg men de (geiten)wollen sokken binnenste buiten, zodat de naden geen blaren zouden veroorzaken. Men droeg goed passende, stevige, leren wandelschoenen, verzorgde de voeten goed, gebruikte genoeg zout en vocht. Alcohol was, ook 's avonds, uit den boze. Vaak droeg men bij al te grote hitte een petje, zonnehoed, en/of zonnebril en de heren droegen vaak een 'knapzak' met daarin eten en drinken voor tijdens de rust. In een tasje op de rug droeg men later een plastic regenjas, die bij wandelen in de regen goede diensten bewees.

10-jarig jubileum van het bestuur in 1946

Wandeltocht in Dordrecht in 1947

Zo maar wat namen van de jaren vijftig

Als we de ledenlijsten in deze jaren doornemen zien we een aantal bekenden van het eerste uur en verschijnen er steeds meer namen van mensen die in de jaren daarna een belangrijke rol zouden gaan spelen in de vereniging. Mensen die, zowel voor de club als voor de wandelsportbond in het algemeen, veel hebben betekend. Mensen die zich sterk maakten voor de organisatie van evenementen, voor een bestuurstaak en voor clubactiviteiten. En nog als echte vrijwilligers. Onbetaald werden vele avond-uurtjes benut voor vergaderingen, administratie, telefoontjes, mededelingen schrijven en rondbrengen, het maken van kleding en emblemen, het bakken van lekkers voor de clubavonden en de voorbereiding van wandeltochten.

Veel van deze mensen gaan ook ná de hier beschreven periode tot 1970 verder met hun werkzaamheden binnen de club. De familienaamen Baas, Bosch, De Vor, Van Veenendaal, Dirks, Schreiber, Van der Kreeft, Stoker, Van der Sluijs, Staartjes, Pos, Ter Wee, Nelemans, Verhoef, Van de

Bosch, Uiterwijk, Huussen, Van Putten, Mantén, Kooijman, Van Kooten, Van Dissel, Boumeester, Grootveld, Van de Bol en Pater lezen we bijvoorbeeld. Veel van deze leden komen uit Maarssen en Utrecht, maar langzamerhand leerde men tijdens de wandeltochten ook mensen kennen, die zich voelden aangetrokken door de typische VK-sfeer en die VK-lid werden. Een voorbeeld daarvan was Henk Koppenol uit Naaldwijk, die tot het eind toe lid zal

blijven. Wim Schreiber zou jarenlang een goede penningmeester voor de club zijn. Hij was ook de man die ervoor zorgde dat de S.G.W.B. Avondvierdaagse in 1974 Maarssen als nieuwe startplaats koos. Nog steeds zitten zijn dochters met hun familieleden in de huidige organisatieopzet. Natuurlijk waren er tijdens vergaderingen en activiteiten wel eens meningsverschillen. Soms verlieten mensen de club uit onvrede of om andere redenen, weer anderen sloten zich juist aan. Als we uit de hele rij van bijzondere tochten er een paar mogen uitkiezen dan zijn dat in 1948 de Ronde van Nederland en de Ka-

Wandeltocht in Ede in 1946

loramamars in Nijmegen. De Ronde van Nederland was een estafettewandeling door Nederland ter ere van het aantreden van koningin Juliana. Leden van de Vechtkanters verzorgden de etappe Maarssen-Woerden en ontvingen hiervoor een diploma. De Kaloramamars in Nijmegen was een goede voorbereiding op de Vierdaagse en werd in die jaren regelmatig gelopen. Bij een wandeling te Dordrecht in 1947 noteerden we een 6e plaats op de 30 kilometer te midden van maar liefst 181 deelnemende groepen op deze afstand!

VK-huwelijken

Dat leden onderling een goede band opbouwden, hadden en onderhielden blijkt ook wel uit de vele vriendschappen en huwelijken die er tussen leden van de Vechtkanters gesloten werden. Gedurende deze periode, maar ook in de jaren daarna. Zonder volledig te zijn noem ik de huwelijken van de families Baas-Bosch, Dirks-Van Hoorn, Baas-Beek, Van der Sluijs-Baas, Van Dissel-Jonker, Van de Berg-Van Straalen, Staartjes-Pos, Van der Sluijs-Krijnsen, Van der Kreeft-Markering, De Graaf-Grootveld en in latere jaren Dirks-Weijers, Smit-Dirks en Boorsma-Roep. Volgens mij allemaal huwelijken die stand hielden/houden in goede en slechte tijden!

Wandelliedjes

Tijdens de wandeltochten werd er volop gezongen.

Naast de toen bestaande wandelliedjes kregen de Vechtkanters - Maarssen een geheel eigen repertoire. Dat kwam door Jaap Dirks, broer van wandelleider Piet. Hij was componist/pianist en maakte in de veertiger, vijftiger en zestiger jaren heel wat wandelliedjes speciaal voor deze club. Daarbij was het tempo precies goed voor het lopen van de zogenaamde lange wandelpas (woestijnpas) die de Vechtkanters hanteerden. Voorbeelden van liedjes uit het VK-repertoire zijn: 'Zing en fluit een vrolijk liedje', 'Tiroler wandellied', 'Naar buiten', 'Leve de wandelsport', 'Een dag is nooit zo nat, of de zon schijnt altijd wat' en 'De Avondvierdaagse'. Daarnaast maakte hij ook het nodige repertoire voor kinderkoren, zoals 'Vrij en Blij' en het clublied van de voetbalvereniging Elinkwijk. Hij was ook de componist van het nieuwe clublied van de Vechtkanters: 'Hier zijn de Vechtkanters', dat luidde:

Hier zijn de Vechtkanters, de wandelclub voor jong en oud

Hier zijn de Vechtkanters, voor ieder die van wand'len houdt

Wij trekken welgemoed en blij van zin

Zelfs bij wat tegenspoed houden wij de moed erin

Hier zijn de Vechtkanters, steeds opgewekt en vlug ter been

Zo lopen zij tesaam al door het land en het leven heen (2x)

Wandeltocht jeugd in 1964

Regelmatig vonden er bij verschillende leden thuis zangavonden plaats. 'Zang-leider Jaap' nam plaats achter de aanwezige piano, zo'n 25 leden eromheen en dan maar oefenen en zingen op melodie en tekst. Het leverde tijdens de tochten veel bewonderende blikken op van andere wandelaars en toeschouwers. Niet voor niets kregen de Vechtkanters de bijnaam 'de Zingende Wandelaars' en werd het motto van de club: 'wandelen en zingen gaan hand in hand'.

Programma Vierdaagse 1946

Organisatie en bestuur

De Vechtkanters waren nog steeds aangesloten bij de N.W.B en de S.G.W.B. In 1949 bestond deze Sticht Gooische Wandelsport Bond 15 jaar en was wandelen populair. We tellen in het lustrumboekje maar liefst 77 wandelclubs in deze regio, waarvan 28 in Utrecht en 1 in Maarsse, de Vechtkanters!!

Het dagelijks bestuur van de VK bestond uit een voorzitter, penningmeester, secretaris en een aantal leden. In 1951 waren voorzitter de heer de J.C.A. de Moor, secretaris de heer Piet Dirks, penningmeester de heer Jan van Dissel en leden mejuffrouw Sientje Pos en de heer Cees Baas.

(Frappant is dat mijn nu bijna 90-jarige vader nooit heeft geweten hoe de heer De Moor van zijn voor- naam heette. Zo'n autoriteit en ouder persoon sprak je destijds aan met meneer De Moor). Zij bepaal- den de planning van tochten, vergaderingen, beleid, kosten e.d. en legden dit ter goedkeuring aan de leden en de kascommissie voor. Het bestuur verga- derde regelmatig bij een van de leden thuis. Vooral toen Wim Schreiber later penningmeester werd was dit een leuk uitje. Hij was namelijk een van de be- heerders van gemaal Bethune en woonde ernaast en dus moest men dan een stuk de Machinekade op! In ieder geval een rustige vergaderplek. Regelmatig was er ook een ledenvergadering, die in die begin jaren 50 vaak plaatsvond in een zaal van hotel 'de Harmonie', van hotel 'Concordia', of van 'het Tref- punt', maar later ook bij leden thuis.

Zo maar een voorbeeld van een jaarafrekening van penningmeester Jan van Dissel over het jaar 1951. De begroting was fl 1.672,10, met een batig saldo van fl 180,79. Inkomsten kwamen uit contributie van senioren en jeugd, uit verkoop van blouses, speldjes en vlaggen. Inkomsten waren er ook van de eigen 'Plassentocht'. Bij de uitgaven stonden bijvoorbeeld de reiskosten, zaalhuur, blijken van belangstelling, sportkeuring, bondscontributie, on- kosten van bestuursleden en de Veka mededelin- gen. Een postzegel op een brief kostte toen 7 cent.

Diploma Ronde van Nederland 1948

Wandeltocht in Utrecht in 1965

De belangrijke taak van wandelleider bleef in al die jaren bij Piet Dirks. Een wandelleider moest ook cursussen volgen om zich alle verkeersregels, EHBO-kennis, het maken van wandelaafspraken en het handelen bij noodgevallen eigen te maken. Een wandelgroep staat in het verkeer overigens gelijk met een onbespannen wagen! De vaandeldrager raakte uit beeld en liep alleen nog voor de groep bij bijzondere intochten en defilés.

De jaren zestig

In de maatschappij stonden deze jaren symbool voor verandering. De vijfdaagse werkweek werd ingevoerd, mensen kregen meer vrije tijd, de welvaart groeide, je was Beatles-, of Rolling Stones fan, brommers en 'langharig tuig' verschenen, evenals protesten tegen de bestaande orde.

Te midden van al deze veranderingen bleef de vereniging een stabiel rustpunt voor de leden.

Men wandelde, trainde, zong, beleefde samen leuke activiteiten en genoot van de natuur.

In 1961 (een jaar dat je op zijn kop kan zetten!) vierde men groots het 25-jarig bestaan van de vereniging, o.a. met de eigen Plassentocht. Als in 1966 het 30-jarig bestaan wordt gevierd heeft de club 40 seniorleden en 46 jeugdleden (waarvan 16 jeugd- en 30 aspirantleden). De jeugdgroep nam deel aan de jeugdvierdaagse in Ede. Jos van de Sluijs, Joop Nelemans en zijn vrouw Wil Nelemans, Anton Re-

nes en Anton Baas zijn zo maar wat leden die deze jeugdgroepen begeleid- den. Het bestuur bestond uit voorzitter Piet Dirks, secretaresse Janny Pater, penningmeester Wim Schreiber, 2e penning- meester Joke Grootveld en leden Steef van der Kreeft, Cees Baas en Jos van der Sluijs-Baas.

Men vierde het 30-jarig bestaan met een grootse feestavond in het Trefpunt, waarbij het programma werd verzorgd

door de leden zelf: muziek, een toneelstukje, zang en dans bijvoorbeeld.

In de notitieboekjes kunnen we een hele rits nieuwe namen lezen van mensen die in deze jaren de VK-kleuren meer dan hoog hielden. Veel leden uit Maarssen, Utrecht en daarbuiten.

Bijvoorbeeld, seniorleden Makking, Vleming, Rennes, De Vries, Van Eijk, Savelkoul, Stolwerk, Buijs, Weij, Versteegt, Wim en Mar Oostenrijk, Beek (Vreeswijk), Vink (Nijkerk) en jeugdleden Kempjes, Van Toor, Nora Weijers, Bijdevier, Kroes, Rhebergen, Tjoelker, Jaap Dirks jr, Van Toor, Miedema, Van der Neut, Van Vliet, Smit en Ans Weijers. Veel van deze leden zullen later een prominente rol in de vereniging gaan spelen. Naast de jaarlijkse Avondvierdaagse en de Vierdaagse van Nijmegen was er ook al vanaf begin zestiger jaren een VK-vertegenwoordiging present bij de 2- of 3-daagse Ronde van Zuid Limburg, vanuit Heerlen. In een (lang) week- end liep men dan 70 of 100 kilometer over prachtige, maar zware wandelroutes door het Limburgse heuvelland. Een andere belangrijke jaarlijkse tocht was de Airborne wandeltocht, vanuit Oosterbeek, met een deelname van 20.000 wandelaars! Hier kwamen de beste groepen van Nederland bijeen en de Vechtkanters eindigden eenmaal als 9e. Ook de Vierdaagse van Apeldoorn mocht de eerste Vechtkanters begroeten. De jaarlijkse begroting was opgelopen tot rond de 3.000 gulden, een postzegel kostte inmiddels 15 cent!

Internationaal wandelen

Midden zestiger jaren (1965) liep lid Henk Koppelaar als eerste VK-er echt internationaal op de Israëlische Vierdaagse vanuit Jeruzalem. In de jaren daarna nam hij ook zijn clubgenoten Joke Grootveld, Leny van Putten en Cees van der Sluijs mee. Henk zal een echte globetrotter worden en neemt later ook deel aan wandeltochten in Japan en Zuid-Korea! Lid Kina Weij is in deze periode al loopster op de internationale wandelmarsen vanuit Knittelfeld in Oostenrijk. In de latere jaren zal vaker een VK- vertegenwoordiging over de landsgrenzen te vinden zijn.

Vk-weekenden en VK-oudpapieractie

Het zijn begrippen binnen de Vechtkanters geworden. Aan het eind van dit tijdvak werd er voorzich-

tig aan mee gestart. In 1969 ging een groep van 15 Vk-ers een lang weekend naar Schiermonnikoog. Niet alleen om over het eiland te wandelen, maar vooral ook om samen dingen te gaan bekijken, te ondernemen en de onderlinge band te versterken. Deze beroemde VK-weekenden zullen een groots vervolg krijgen.

Dat gold ook voor de befaamde VK-oudpapieractie, die in deze periode voorzichtig startte bij de boerderij van Mastenbroek en later in de oude VK-papierschuur op de hoek van de Amsterdamsestraatweg en de Bolensteinsestraat en op andere locaties. Hiermee verdienden de leden voor de vereniging veel extra inkomsten om de reiskosten voor de busritten laag te houden en om samen leuke dingen te kunnen doen. In het volgende tijdsbeeld van 1970 - 1990 komen we op deze zaken uitgebreider terug.

Wandeltocht senioren in 1964

Nieuw gebouw voor Koningin Julianaschool

De nieuwbouw

In de zomer van 1956 werd besloten tot de realisatie van een nieuw gebouw voor de Koningin Juliana u.l.o.. Ir. Th. J. van Gendt uit Utrecht, de architect van de kort daarvoor aan de Bolensteinestraat gebouwde R.K. Rientjes u.l.o., werd gevraagd het schoolgebouw te ontwerpen. Door allerlei proble-

afb. 1 Bijna vier jaar na het besluit tot de bouw was de opening eindelijk op 2 april 1960.

men duurde het ruim tweeënhalf jaar voordat met de bouw kon worden begonnen. Op 16 januari 1959 werd door de gemeenteraad besloten een lening van fl. 425.000,- met een looptijd van dertig jaar, aan te gaan bij de N.V. Bank voor Nederlandsche gemeenten te 's-Gravenhage. De ruimtenood in het oude gebouw was intussen zo groot geworden dat de gemeenteraad op 13 februari 1959 besloot zelfs nog een krediet van fl. 3000,- beschikbaar te stellen om ruim een jaar voor de opening van het nieuwe gebouw tijdelijke onderwijsvoorzieningen in te richten op de eerste verdieping van het toenmalige postkantoor in de Raadhuisstraat. In diezelfde maand werden aan het eind van de dr. Ariënslaan, dicht bij de Zogweteringlaan, zestig betonnen palen van acht meter in de bodem geheid, waarop in eerste instantie het betonskelet van de nieuwe school werd gebouwd. Het hoofdgebouw was evenwijdig aan de

Zogweteringlaan gepland. Haaks daarop moest een bijgebouw komen voor twee vaklokalen; één voor natuur- en scheikunde en op de eerste verdieping één voor tekenen en algemeen gebruik (overblijven, schoolkoor, enz.) Op woensdagmiddag 7 oktober 1959 was de bouw zo ver gevorderd dat burgemeester H.J. de Ruiter op het dak een schep beton uit een versierde kruiwagen nam om het laatste hoekje op te vullen. Daarmee was het grote betonnen dak van de nieuwe openbare u.l.o.-school gereed. De burgemeester roemde in zijn toespraak de teamgeest van de bouwvakkers van de N.V. Verbeek-bouw uit Culemborg die in flink tempo gewerkt hadden. Hij herinnerde verder aan de moeilijkheden op allerlei gebied – financiering, planologie, vergunningen – die overwonnen moesten worden eer de bouwplannen verwezenlijkt konden worden. Het gemeentebestuur bood als blijk van waardering alle werkers een toelage aan, die het gemis van het gebruikelijke ‘pannenbier’ moest compenseren. Vervolgens werd de bouw bezichtigd door het gezelschap waarbij onder meer aanwezig waren: gemeentesecretaris A. Feyten, schoolhoofd D. Dekker, de gemeenteopzichter met zijn staf, architect ir. Van Gendt en de aannemer met zijn medewerkers. In de volgende maanden werd verder gewerkt aan het gebouw en de inrichting. Na de paasvakantie van 1960, op 27 april, werd het gebouw aan de M.A. de Ruyterstraat 58 officieel geopend. Het geheel behoorde in die jaren tot een van de grootste gebouwen van Maarssen

afb. 2 Het mooie schoolgebouw op een fraaie locatie.

en vormde een fraaie afsluiting van de oostelijke grens – links aan het einde van de dr. Ariënslaan – van de toen nog niet voltooide zeeheldenbuurt. Het hoofdgebouw met veel glas was tien meter hoog en ongeveer vijftig meter lang. Door een glazen hal was daaraan een twee verdiepingen tellend bijgebouw verbonden. De situering van het gebouw was fraai en het geheel maakte indruk, mede doordat het bijgebouw als het ware oprees uit een grote vijver van 25 bij 40 meter.

Het kunstwerk

De bedoeling was om op de naar het dorp gerichte blinde muur van het bijgebouw een kunstwerk aan te brengen, zoals bij veel gebouwen gebeurde. Bij de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog klonk al gauw de roep om de monotone bouwmassa's in nieuwbouwwijken te verlevendigen. De overheid stimuleerde de mogelijkheid daarbij kunstenaars in te schakelen. De kunstwerken moesten niet alleen wat kleur brengen in de eentonigheid, maar ze moesten ook een didactische functie hebben. Kunstenaars kregen hierbij de rol van volksoepvoeders door plaatsing van hun kunstwerken in, aan of bij nieuw verrezen gebouwen. Een belangrijke steun daarbij was de percentageregeling van de rijksoverheid. Deze werd in 1951 ingevoerd en betekende dat 1 tot 1,5% van de bouwsom van rijksgebouwen en scholen gebruikt kon worden voor een opdracht aan een kunstenaar. Een aantal gemeenten voerde op eigen initiatief een soortgelijke regeling in.¹ Eén van de voorbeelden daarvan in Maarssen is het kunstwerk dat aangebracht werd op genoemde blinde muur. Het was een in reliëf uitgevoerde ornamet van een vijftal figuren (afb. 3). Het kunstwerk werd gemaakt door de Utrechtse beeldhouwer Dresmé. De totstandkoming van dit kunstwerk ging met de nodige strubbelingen gepaard. De opdracht tot het maken van deze beeldengroep was al verstrekt voor de opening van de school in 1960, maar het duurde tot 1965 voordat de beelden aan de wand bevestigd werden.

Indeling van het gebouw

In het nieuwe gebouw van de Koningin Julianaschool konden 240 leerlingen les krijgen. Het hoofdgebouw had op de benedenverdieping kamers voor het hoofd, de leerkrachten, een ruime lokaliteit

afb. 3 De van verre al zichtbare beeldengroep.

voor leermiddelen en een garderobe voor de leerlingen. Deze laatste ruimte had als bijzonderheid dat er onderaan de kapstokrekken verwarmingsradiatoren waren gemonteerd. Die waren daar met een bepaalde bedoeling geplaatst. De Koningin Juliana u.l.o. was een school waar ook leerlingen uit de omliggende plaatsen les kregen. De genoemde voorziening zorgde ervoor dat de leerlingen aan het einde van de schooldag altijd met een droge jas naar huis konden. Op de eerste en tweede verdieping van het hoofdgebouw waren in totaal acht leslokalen, met aan de ene kant een prachtig uitzicht over de landerijen richting Oud-Maarsseveen, Tienhoven en de Loosdrechtse Plassen en aan de andere kant het uitzicht richting het dorp. In de laatste tijd voor de opening van het nieuwe gebouw was er in de oude school in de Breedstraat en de gehuurde ruimtes in het naastgelegen postkantoor en in Concordia amper plaats voor de ongeveer tweehonderd leerlingen.² Er was in de nieuwe situatie dus enige ruimte voor toename van het aantal leerlingen.

De gemeente Maarssen heeft zich in de vijftiger jaren van een actieve kant laten zien met de bouw

van de Mgr. Ariësschool, de Doornburgherschool, de Mgr. Rientjes u.l.o., de Mr. Groen van Prinstererschool. Met het gereedkomen van de Koningin Julianaschool zat op dat moment alleen het kleuter-onderwijs wat de ruimte betreft nog in een benarde positie.

Nawoord

In 1963 verliet het hoofd Dick Dekker de school om leraar Nederlands te worden aan een kweekschool in Amsterdam. De heer D. Compaan volgde hem op als hoofd. Sinds 1954 was hij al leraar Engels aan deze school. Hij leidde de school tot 1980. Vanaf 1968, met de invoering van de Mammoetwet, werd hij directeur. Het uitgebreid lager onderwijs (u.l.o.) werd middelbaar algemeen vormend onderwijs (m.a.v.o.). De heer Compaan leidde de school op een rustige en heel bekwame wijze. In 1979 werd dan ook uitgebreid gevierd dat hij 25 jaar tot ieders tevredenheid aan de school verbonden was. Op grond van zijn

leeftijd nam de directeur op 1 januari 1980 afscheid. Hij werd opgevolgd door de heer Lingsma. Ruim één jaar later werd de school verplaatst, én door problemen aan het gebouw én om meer centraal in het dorp aanwezig te zijn. De school werd gevestigd in het, toen leegstaande, gebouw van de Mgr. Rientjes mavo aan de Bolensteinestraat. Deze was verplaatst naar Maarssenbroek. Het gebouw van de Koningin Julianaschool voor mavo werd – na slechts ruim 20 jaar in gebruik te zijn geweest – afgebroken. Er kwam woningbouw voor in de plaats.

Arie de Zwart

Noten:

1. G M Kwadraat, jaargang 7 nr. 28 winter 2007.
2. Concordia was het gebouw in de Breedstraat schuin tegenover de r.k.-pastorie waar pastoor Ariëns in 1914 een alcoholvrije drankgelegenheid stichtte.

afb. 4 Het onderwijzend personeel in het midden van de jaren zestig. Staande van links naar rechts de heren Doeve, Compaan, Dirks, Kamans, de dames Schürer, Schatz, de heren Schatz en Dollekamp. Gehurkt de heren Van Klinken, Botma (beiden gymnastiekleraar), Ter Horst en Meyer.

De bestuurlijke elite in de 18e en 19e eeuw

Landschap Erfgoed Utrecht heeft in opdracht van de Provincie Utrecht een lijst opgesteld van onderwerpen waar nog nauwelijks historisch onderzoek naar is gedaan. De bestuurlijke elite in de 18e en 19e eeuw is de eerste lacune die wordt aangepakt. Op lokaal niveau wordt onderzoek gedaan naar een aantal politieke sleuteljaren in verschillende plaatsen in de provincie Utrecht. Een beschrijving van de bestuurlijke elite van Maarssen in 1795 trof u aan in het vorige periodiek. De bestuurlijke elite in Maarssen rond 1813 wordt beschreven in drie delen. Hieronder treft u het eerste deel aan.

EERST DE HEREN, VERVOLGENS DE BURGERS

De invloed van notabelen op het plaatselijk bestuur, Maarssen na 1813

Inleiding

“Ik hoop dat in navolging van ons de andere heren ook zullen tekenen en vervolgens de burgers.” Dit schreef Joan Huydecoper, ambachtsheer van Maarsseveen in 1814 aan zijn broer Willem over een kerkelijke aangelegenheid.¹ Willem was in het naburige Maarssen kerkmeester van de hervormde kerk. De Huydecopers, een in de 17e eeuw rijk ge-

worden koopmansfamilie uit Amsterdam, hadden tot de Franse inval in de Republiek in 1795 vanuit hun buiten Goudstein hun ambachtsheerlijkheid uitgeoefend. Nu in 1814 de Fransen waren verdreven en Willem I als soeverein vorst was binnengehaald, lieten ze weer duidelijker van zich horen. Joan als heer, Willem als burgemeester van Maarsseveen.

Het kozakkenleger arriveert bij de Wittevrouwenpoort te Utrecht op 28 november 1813. Schilderij door Pieter Gerardus van Os, 1816.

De zienswijze van Joan Huydecoper dat de heren, de notabelen, een voorbeeld waren voor de burgers was een tijd niet zo vanzelfsprekend geweest. De Franse revolutie en de inval van de Fransen in de Republiek had een andere visie gebracht: niet de heer, maar de burger maakte in de maatschappij en politiek de dienst uit. De burgers werden betrokken bij de politiek en opgeroepen voor de grondvergaderingen, de bijeenkomsten om afgevaardigden te kiezen, ook in Maarssveen en Maarssen. De belangstelling van de burger voor die politiek hield echter, net als elders, slechts een paar jaar aan. Vanaf 1800 werden de heren notabelen alweer betrokken bij het dorpsbestuur. In Maarssen wordt Willem Huydecoper samen met doctor Laurens Wetzler actief als kerkmeester en zetter van de belasting (schatte van de waarde van het onroerend goed). De “heren” hadden na paar jaar burgerrevolutie alweer invloed.²

Vanaf het moment dat Willem I Koning der Nederlanden wordt, kent hij aan de adel en gegoede burgers op zowel landelijk als provinciaal niveau formeel veel invloed toe en bewerkstelligt zo een aristocratisering van het bestuur.³ De vraag is nu op welke wijze deze aristocratisering van het bestuur op lokaal niveau plaatsvond. Op Maarssen toegepast luidt de vraag op welke wijze breidden na eind 1813 de Maarssense notabelen hun invloed op het bestuur uit? Wie vormden in de jaren na 1813 het plaatselijk bestuur en waarmee hield het bestuur zich bezig? Wie waren de notabelen die bij het bestuur werden betrokken en in hoeverre ging het om formele, in hoeverre om informele invloed?

Per omme gaande post wens ik geïnformeerd te worden

Op 6 december 1813 ontving Theodorus van der Vliet, in de Franse tijd al schout en later *maire* van Maarssen, een brief van de tot gouverneur van de provincie benoemde Van Tuyll van Serooskerken. Deze riep hem op om in functie te blijven als president of hoofd van het bestuur van zijn gemeente. Met nadruk vermeldt Van Tuyll erbij dat de financiën “alsmede het verzekeren van het innen der Contributies een bijzonder punt van uw aandacht moet zijn”.⁴ De leden van de municipale raad, zoals het dorpsbestuur de laatste jaren had geheten, bleven ook aan: metselaar Nieuwenhuyzen, schilder Wil-

Jan Maximiliaan van
Tuyll van Serooskerken
(1771-1843), heer van
Vleuten, onderprefect van
Utrecht, 1811-1813, gou-
verneur van de provincie
Utrecht, 1814-1828.
Geschilderd portret door
J.A. Kruseman, 1836.

ligenburg, Jan Hageman en dr. Wetzler. De laatste was een nieuwkomer in Maarssen. Hij was in de Franse tijd vanuit Amsterdam aan de Vecht gaan wonen, eerst in Breukelen, later in Maarssen.

Het hoofd van het gemeentebestuur ontving meerdere keren per week missiven en circulaires uit Utrecht. Er stond het bestuur meteen heel wat te doen nu de Soevereine Vorst Willem I zijn besluiten via de gouverneur kenbaar maakte en uitgevoerd wenste te zien. De circulaires en missiven van de gouverneur bleven in hoog tempo komen. “Uw gemeente is verplicht een contingent levensmiddelen te leveren voor de verzorging van de geallieerde legers”. De geallieerde legers waren de Pruisische en Russische troepen die over de Nederlandse oostgrens waren binnengekomen en de Fransen tot hun aftocht hadden gedwongen. De lijst van levensmiddelen geleverd door het bestuur aan de Russische troepen over de maand december 1813 toont onder andere brood, pekelharing, kaas, brandewijn, wijn, vlees, worst en, heel bescheiden, twee paar laarzen. “Hoe groot is het bedrag dat uw gemeente als supplement voor de aankoop van paarden heeft betaald?” Op de achterkant van de missive heeft iemand van het bestuur het alvast uitgerekend: “fl. 250,- betaald; de gemeente heeft fl. 219,40 teruggekregen, dus te min fl. 30,60.” De ietwat gebiedende toon van de gouverneur blijft doorgaan als hij aanmaant tot het nemen van maatregelen tegen de overlast die de grote hoeveelheid sneeuw geeft. De sneeuw hindert de passage van militaire transporten.⁵

De aankomst van de Tsaar van Rusland bij de herberg Aan de Tweehonderd Roe, gelegen aan de Haarlemmerweg te Amsterdam, op 2 juli 1814. De Tsaar kwam van Den Haag.

Een enkele keer stuurt de burgemeester rechtstreeks een brief naar de commissaris-generaal van het Russische en Pruisische leger: het is hem niet mogelijk wagens naar Utrecht te zenden. Van december tot januari heeft hij om de drie dagen het contingent van twee wagens geleverd. De meeste paarden zijn door het verre reizen en de geleden ongemakken ziek geworden of zelfs gestorven. Daar krijgt Van der Vliet van de gouverneur een op paternalistische toon geschreven brief op terug. "Met verwondering heb ik uit uw missive gezien dat u het contingent te leveren wagens hebt bezorgd, maar volgens de lijst van het wagenpark is in de gehele maand februari niet een enkele wagen aangekomen!" Van Tuyll schrijft dat hij best inschikkelijk wil zijn, maar hij weet dat Maarssen minstens 60 paarden telt en dit dus "zo zwaar niet kan vallen, vooral omdat de vrachten nu minder ver gaan en de paarden dus spoedig naar hun woonplaatsen terug zullen

keren".⁶ Dat hij zich belerend naar schout Van der Vliet uit, past binnen de lijn die door het autocratisch systeem van Willem I werd uitgezet. De gouverneurs waren daarin de steunpilaren van het centrale gezag. Zij waren persoonlijk verantwoordelijk voor het handhaven van wetten en reglementen. Het bestuur van de gemeenten was daarom aan zijn controle onderworpen.⁷

'Ik bezwijk bijna net als Napoleon.' Het informele contact

Bij afwezigheid van Van Tuyll werd een schrijven door secretaris Krons ondertekend. Krons was Van der Vliet goed gezind, zoals blijkt uit een klein briefje van februari 1814, waarin de secretaris om een ingevulde lijst van leveranties vraagt. Hij wil die graag vrijdags ontvangen omdat zaterdag "de gansche boel in orde moet zijn" en eindigt er dan mee dat hij over de onvoorziene uitgaven een gunstige voordracht aan de gouverneur heeft gedaan.⁸ Krons had Van der Vliet waarschijnlijk eind januari nog bij de bierbrouwer Paulus Van Bijlevelt op het huis Den Ham in Vleuten gezien. Beiden hadden een uitnodiging gekregen voor een vastenavondpartij bij Van Bijlevelt. Krons was wel aan een feestje toe, schreef hij aan Van der Vliet: "Ik hoop dat Madame Van der Vliet ook van de partij zal zijn. Ik reikhals naar een uitstapje uit hoofde dat ik mij bijna kapot werk en evenals Napoleon bijna bezwijk".⁹ Van der Vliet kende Van Bijlevelt al sinds 1796. In dat jaar werden zij beiden gedeputeerde van de provincie.¹⁰ Dat zou vóór 1795 niet mogelijk zijn geweest aangezien zij beiden katholiek waren en katholieken tot dan toe van overheidsambten werden uitgesloten. De revolutie bracht hierin verandering en gaf de katholieken mogelijkheden op het bestuurlijk vlak door de vanaf dat moment geldende vrijheid van godsdienst.

Dat Van der Vliet als gast op Den Ham werd gevraagd geeft enig inzicht in de niet geringe sociale omgeving waarin hij soms verkeerde: de familie Van Bijlevelt was bekend om haar rijkdom en probeerde deze vermogensgroei om te zetten in statusverhoging. De familie wilde bij de traditionele provinciale elite horen.¹¹ De door handel en nijverheid rijk geworden families probeerden zich de juiste, traditionele distinctiekenmerken eigen te maken.¹²

Kenmerken die bijvoorbeeld bij Willem Huydecoper al waren ingesloten, zoals blijkt uit de vanzelfsprekendheid waarmee met hem over een afspraak voor een jacht en over een bestelling van 150 flessen wijn wordt gecorrespondeerd.¹³

De betrokkenheid bij de provinciale politiek gaf Van der Vliet, die naast zijn bestuurlijke activiteiten notaris bleef, toegang tot de hogere kringen in de provincie. De door de revolutieperiode geboden stijgingskansen heeft deze plaatselijke bestuurder kunnen omzetten in een blijvende sociale verbetering.¹⁴ Door zijn contacten steeg hij boven het lokale uit en raakte bekend met de cultuur van de elite. Dat hij daar niet ongevoelig voor was, is ook af te leiden uit de aanschaf van een aantal luxe voorwerpen bij de grote verkoop van de "magnifieke boedel" van de joodse rentenier David de Pretto in Maarssveen in 1813.¹⁵ Hij koopt daar ondermeer Japans porselein ("une garniture de japon a cinq") en mooie glazen. De twee oud-gedeputeerden zagen elkaar in 1814 overigens niet alleen in informeel verband, de in februari opgerichte Landstorm bracht hen ook formeel bij elkaar.

Karin Strengers-Olde Kalter

(Endnotes)

- 1 HUA archief familie Huydecoper, inv.nr. 67, 2.1.32.1, inv.nr. 688
- 2 RHC Vecht en Venen, archief gerecht Maarssen, inv. nr 79
- 3 R. Aerts, Land van kleine gebaren. Een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990 p.65
- 4 RHC Vecht en Venen, archief gemeente Maarssen, inv.nr. 98. Subtitel inv.nr. 102
- 5 RHC Vecht en Venen archief gemeente Maarssen, inv.nr. 99 en 101
- 6 RHC Vecht en Venen archief gemeente Maarssen, inv.nr. 98 t/m 101.
- 7 J.H. von Santen, Aristocratie en liberalisme in: C. Dekker, Geschiedenis van de provincie Utrecht, deel 3, p.115
- 8 RHC Vecht en Venen archief gemeente Maarssen, inv.nr. 109
- 9 RHC Vecht en Venen archief gemeente Maarssen, inv.nr. 100
- 10 K.Strengers-Olde Kalter, Kansen voor revolutionair en katholiek. Omwenteling in Maarssen 1795 in: periodiek van de Historische Kring Maarssen 2011, nr 1
- 11 R.E. de Bruin, Burgers op het kussen, volkssoevereiniteit en bestuurssamenstelling in de stad Utrecht 1795-1813, Zutphen, 1986, p.211
- 12 R.E. de Bruin, Leven als een edelman. Kasteelbezit van Utrechtse burgers en patriciërs 1600-1850 in: jaarboek oud-Utrecht 2009, p.70
- 13 HUA, archief familie Huydecoper, inv.nr. 67, 2.1.32.1. inv.nr. 688
- 14 vergelijk R.E. de Bruin, Burgers op het kussen, p.290
- 15 RHC Vecht en Venen, notarieel archief J. Van den Helm, inv.nr. 1309

Een incident in 1945

Van mevrouw R. Alta ontvingen wij een Canadees formuliertje gedateerd 23 juni 1945. Het is indertijd achtergelaten door officieren die in haar ouderlijk huis ingekwartierd waren. Het huis, Straatweg 3, staat juist voorbij Bammens richting Utrecht.

Enkele Canadese militairen veroorzaakten die juniavond een vervelend incident in de Friese Buurt, waar zij met meerdere collega's waren ingekwartierd. Zeer waarschijnlijk was er drank in het spel. Eén van de mogelijke boosdoeners was een nog jonge militair die ondergebracht was in het huis van de heer A. Visser, Egginkstraat 19. Volgens de heer A. Visser jr. was deze militair nogal eens dronken.

Achterliggende oorzaak was mogelijk de last van onverwerkte oorlogservaringen. De heer Visser jr. kan zich verder herinneren dat de soldaat op een avond achtervolgd werd door de militaire politie. Hij rende door de buurt en probeerde door over een schutting te klimmen een schuilplaats te vinden. Hoe het ook zij, waarschijnlijk heeft hij op de bewuste avond van de 23ste juni met één of meerdere collega's op zijn inkwartieradres weer te veel gedronken. Daarna zijn zij de buurt ingegaan met de, in het hierna afgebeelde formulier, opgetekende vervelende gebeurtenissen tot gevolg. Hierbij werd onder meer geslagen en werden kleren van enkele

burgers kapotgetrokken. Verder probeerden zij een fiets af te nemen van een inwoner van de Friezenstraat, nadat deze een bod van de Canadezen van 15 sigaretten had afgewezen.

De gegevens zijn getypt op Nederlands papier met een rond watermerk. Te zien is de tekst Handelsbank C.G.A.C. met in het midden een borstbeeld van Mercurius.

Het nu volgende betreft de twee geschonken affiches.¹ Na de titel "Bekendmaking", luidt de tekst van het affiche waarin drie maatregelen werden aangekondigd: "Op grond van de op 4 september 1944 door den Rijkscommissaris voor de bezette Nederlandse gebieden in overleg met den bevelheb-

ber van de Weermacht in Nederland afgekondigde uitzonderingstoestand, wordt met onmiddellijken ingang de politiestertijd voor den duur van de uitzonderingstoestand vastgesteld van 20 uur tot 4 uur.² Samenscholingen van allerlei aard, vooral die welke een demonstratief karakter dragen en waarbij meer dan 5 personen bij elkaar staan, worden door de weermacht, SS en politie beschoten.

Weermacht en politie schieten voorts op iedereen, die in de spertijd niet op den eerste aanroep stil blijft staan."

Der höhere SS- und Polizeiführer Nordwest.
Rauter

Row of Royal Winnipeg Riflemen versus Dutch Civilians at Maarssen
on June 23rd 1945.

N A M E S	Born	A D D R E S S	R E M A R K S.
Heegers, A.	13/2-10	Strick van Linschootenstraat 5	Wife hit by glass husband intervened
Heegers, W	24/3'92	Strick van Linschootenstraat 15	Suit torn.
van Eyk, Th	7/2'83	Cambier van Nootenstraat 44	Hit on face.
Menke, W.	6/4-'28	Egginkstraat 22	Shirt torn.
Schouten, G	21/1'94	Friezenstraat 10	Canadians tried to take bike from him, offer of 15 cigarettes was rejected.
Visser, A	21/5'05	Egginkstraat 19	Canadians stayed at his house before the trouble began.

Met de tekst van het andere aanplakbiljet, van ongeveer een half jaar later, probeert de Rijkscommissaris de voedseldroppings in de laatste oorlogsmaanden als niet serieus bedoeld te kleineren. "De aangekondigde maatregelen der Anglo-Amerikanen zijn derhalve louter propagandistische bluf." Volgens de Rijkscommissaris betekende de hoeveelheid afgeworpen voedsel een druppel op een gloeiende plaat en ging het in werkelijkheid om "gecamoufleerde vijandelijke handelingen." Hij probeert zo in een doorzichtige poging de bevolking voor het Duitse standpunt te winnen..

Arie de Zwart

Noot 1: De affiches hebben de afmeting van 76 bij 43 cm. en zijn van zwaar, halfglanzend papier. De eerste is tweetalig, de andere is in het Nederlands. In deze laatste bevindt zich bovenin links en rechts een punaisegaatje.

Noot 2: Niemand mocht tussen acht uur 's avonds en vier uur 's morgens buiten zijn.

Commissie Interkerkelijk Overleg (1940-1945)

Op de achterzijde van deze, kwalitatief goede, zwart-wit foto is -waarschijnlijk door de eigenaresse- vermeld: "Commissie Interkerkelijk Overleg, 1940-1945" en zijn de namen van alle geportretteerde heren opgeschreven. Deze uit tien personen bestaande commissie had, voor zover bekend, als belangrijk doel tijdens de moeilijke jaren van WO II te streven naar zo goed mogelijke sociale omstandigheden, zoals het op gang houden van de voedselvoorziening voor de burgers van Maarssen en Maarssenveen. Helemaal precies is de foto niet te dateren, maar aangezien bekend is dat kapelaan Kolks in 1943 naar Maarssen kwam en burgemeester Van Haselen in september 1944 moest onderduiken, kunnen we als jaartal ongeveer 1943 aanhouden. De nabij de Westhill kinderkapel in Maarssen gefotografeerde heren zijn: staande v.l.n.r. W. Visée (evangelist, later dominee), Ds. C. Houtman (Gereformeerde kerk), Kapelaan N.J.M. Vendrik (R.K.

kerk), J. C. van der Wal (Nederlands Hervormd ouderling), J. Anderson (veearts, ook werkzaam bij abattoir Utrecht), T. Grootenboer (leraar openbare mulo en organisator uitzending ondervoede Maarsseense kinderen naar Friesland). Zittend v.l.n.r.

R. C. Zwaardemaker (directeur jamfabriek en uiterst belangrijk als organisator van de voedselvoorziening door de centrale keuken), Ds. M. van der Klis (Christelijk Gereformeerd), Kapelaan L.G. Kolks (R.K. kerk), Mr. J. van Haselen (Burgemeester van Maarssen en Maarssenveen 1939-1948).

Op wiens initiatief en wanneer deze nogal gemêleerde commissie ingesteld werd, is niet bekend maar de aanwezigheid van sommige heren maakt wel duidelijk dat er zeker ook connecties met het verzet waren. Al met al een interessante foto van een groep mensen die voor de inwoners van Maarssen veel goeds hebben gedaan.

De twee in de vorige aflevering (nummer 45) geplaatste schoolfoto's hebben heel wat reacties opgeleverd. Dankzij de hulp van de heren Jan. J. van Dijk en Henny de With, mede namens zijn schoonzuster Bep de With- van Eijk uit Ede (de jonge, blonde kleuterjuf op de foto die zich nog vele namen van kinderen uit haar klas herinnert) en de dames Dini Ros-Schipper en Ina van Kleef-Stooker, zijn thans bijna alle namen bekend. Allen die aan dit mooie resultaat meewerkten nogmaals heel hartelijk dank voor hun zeer gewaardeerde bijdrage! Bij de foto van de kleuterschool, waar de kinderen erg netjes in het gelid staan, volgen we gewoon weer de rijtjes. Voor de Doornburgherschool, waar men ten tijde van de opname nogal door elkaar heen stond, is gebruik gemaakt van het hierbij geplaatste schema met nummers.

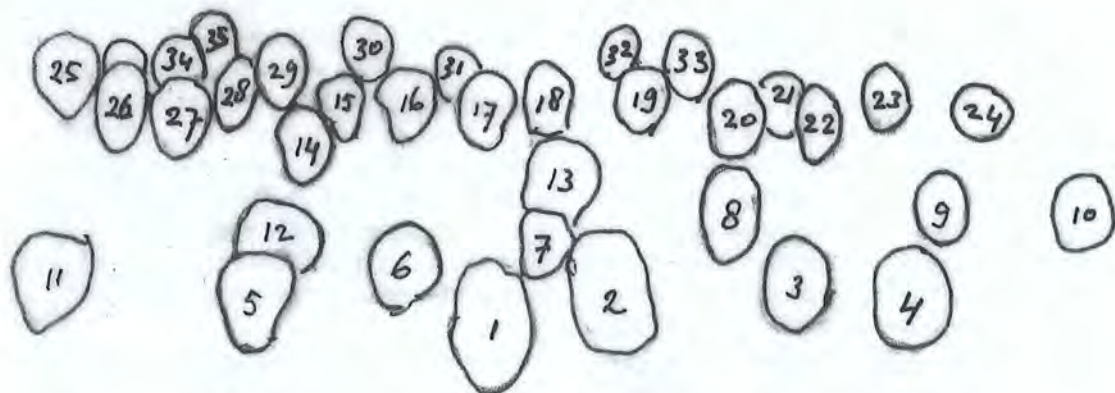
Christelijke kleuterschool 1949

1ste rij zittend op het kleed v.l.n.r. Jantje Voskuil, Cees Otten, Hennie Kraay, Haye van de Geest, Cor van der Lugt en Eep Mook. Tweede rij, zittend op stoeltjes: Karel van Laatum, Medie Niekerk, ..?.., Corrie Brouwer, Sonja van Elk, Map Grimm. Derde rij, staande: Kees? Bronwasser, Harrie Broekhof, Co Boogaard, Dik Cornet, Beppie Lamme, Bram de Graaf, Jan J. van Dijk en Piet Verkerk. Ten slotte zittend nog de twee juffen, links Mej. Bep van Eijk, (thans 82 jaar oud) en rechts Mej. Buurman, hoofd van de kleuterschool.

O.L. Doornburgherschool, klas 6, 1957

1) Jan Manten, 2) Rien van Schaik, 3) Cees Otten, 4) Co Boogaard, 5) Kees Slotboom, 6) Wim ...?..., 7) Cor Klompe (Zierikzee), 8) Evert van Eck, 9) Anton Dolman, 10) Ton Auee, 11) Eelco Cornelissen, 12) Clara van 't Veld, 13) onderwijzer R. de Ket, 14) Hermien Lodder, 15) ...?..., 16) Marco Huitzing, 17) Duco Bosscher, 18) Ina Stooker, 19) Klara van Ginkel, 20) Adrie Klompe (Zierikzee), 21) Joke Wilgenburg, 22) Floris Besier, 23) Arie Norbart, 24) Wim Sukkel, 25) Corrie van de Klei, 26) Jannie Tuinenburg, 27) Ineke van Schoonhoven, 28) Laura van Elst, 29) Jenny Gielen, 30) Kees Purmer, 31) Dini Schipper, 32) Aalt Muis, 33) Anneke Tellegen, 34) Eefje van Eeden, 35) ...?...

Hebt u op- of aanmerkingen naar aanleiding van deze rubriek of misschien zelf een voor publicatie geschikte foto, dan wordt u vriendelijk verzocht dit schriftelijk of telefonisch door te geven aan: J.H. Sagel, Van Lingelaan 85, 3602 PB Maarssen, tel: 561457, e-mail: J.H.Sagel@kpnplanet.nl

Over historie gesproken

Het Olde Regthuys

sinds 1657

Eten, drinken

Leuk etenje?, leuk eetenje!

www.hetolderegthuys.nl

Het Olde Regthuys, Laan van Nifterlake 101
3612 BP Tienhoven, Telefoon 0346 - 28 13 82

TOPKLASSE

SIERO SCHILDERS
Nassastraat 71 Maarssen Tel. 562310

PYGMALION BEELDENE KUNST

Nederlandse schilderkunst en grafiek van eind 19de eeuw
& beeldhouwkunst van midden 20ste eeuw

Grote collectie Vechtschilders met werken van
P.J. Lutgers, Nicolaas Bastert,
Fred. Van Rossum du Chattel, Willem van Leusden e.v.a.
Tevens bijzondere boeken over de Vechtstreek o.a.
S. Stopendaal "De Vechtstroom, Van Utrecht tot Muiden,
verheerlijkt door honderd gezichten" (1790),
P.J. Lutgers, "Gezigten aan de rivier de Vecht" (1836)

Open: tijdens tentoonstellingen vrij, t/m zo.-13 tot 17 uur & op afspraak
Langegracht 44 - 3601 AJ Maarssen Tel: 0346-556736 Jaap.Versteegh@Pygmalion-art.com
www.pygmalion-art.com

TWEEWIELER-SPECIALIST

DE HAAN

VERKOOP EN REPARATIE TWEEWIELERS

ONDERDELEN EN ACCESSOIRES.

EIGEN REPARATIE-AFDELING

OPEN MA/T/M VRIJ 8.00-12.30 / 13.30 - 18.00
VRIJDAG AVOND 19.00/21.00
ZATERDAG 8.00-16.30
WOENSDAG GESLOTEN.

NASSAUSTRAT 105
3601 BD MAARSSSEN
0346-561615

Nassaustraat 14
3601 BG Maarssen
t 0346 - 58 50 30
f 0346 - 58 50 40
e ritter@era.nl

www.eraritter.nl

Erwin Ritter en Annemarie Ritter-van Duuren

• aankoop • verkoop • verhuur • taxaties • hypotheek